

วาระที่ 5

เรื่องอื่น ๆ

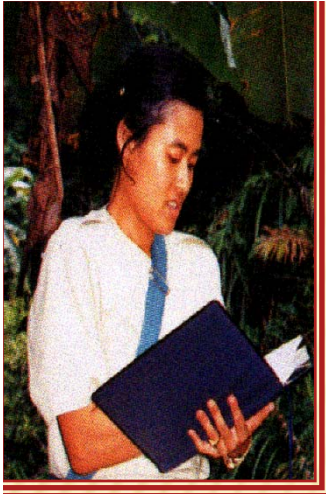

วพ.สธ. ตั้งต้น:ทำงานพีชเชอบุรุษ 8 ชนิด

- × ทูเรียน
- × มะเกี๋ยง
- × สัก
- × น้อยหน้าเดรื่อ
- × ตีนอุงตอย
- × มะกั้ง
- × กล้วยยีม่
- × ชาเมียง

พระราชดำริ

จังหวัดนนทบุรี

ทรงเห็นว่าสวนเก่าในแถบนนทบุรี มี
พันธุ์ไม้เก่า ๆ อยู่มาก เช่น ทุเรียนบางพันธุ์
อาจยังคงมีลักษณะดีอยู่ แต่สวนเหล่านี้จะ
เปลี่ยนสภาพไป จึงทรงหวังว่าพันธุ์ไม้
เหล่านี้จะหมดไป

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้มีพระราชดำริ ให้ทุเรียนเป็นหนึ่งในไม้ผลอนุรักษ์ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ โดยมีศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร รับผิดชอบสนองพระราชดำริในการจัดทำแปลงอนุรักษ์พันธุกรรมทุเรียน และรวบรวมพันธุ์ทุเรียนจากแหล่งปลูกทุเรียนที่สำคัญทั่วประเทศไทย รวมทั้งพื้นที่จังหวัดนนทบุรีมาปลูกรวบรวมในพื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรีอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงแรกดำเนินการรวบรวมพันธุ์ทุเรียน ตั้งแต่ พ.ศ.2510-2548 ได้จำนวน 318 พันธุ์ พร้อมทั้งปลูกอนุรักษ์ไว้ในพื้นที่ของศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี ซึ่งรับผิดชอบ 3 พื้นที่ คือ พื้นที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี พื้นที่ทดลองแปลงทดลองห้วยสะพานหิน และพื้นที่ทดลองแปลงทุ่งเพล

ต่อมาระหว่าง พ.ศ.2549 - 2553 ได้มีการรวบรวมพันธุ์ทุเรียนเพิ่มเติมอีก 316 พันธุ์ และนำไปปลูกรวบรวมที่พื้นที่ทดลองแปลงทดลองห้วยสะพานหิน จากการตรวจสอบพันธุ์ที่ได้รวบรวมพันธุ์ทุเรียนทั้ง 2 ช่วงเวลา ในเบื้องต้นประเมินได้ว่า พันธุ์ทุเรียนที่มีการปลูกและเก็บรักษาพันธุ์ไว้ที่ศูนย์วิจัยพืชสวนจันทบุรี มีประมาณ 500 สายพันธุ์

ทุเรียน (*DURIO ZIBETHINUS* L.)

เตลีพิวส์

วันอังคาร 10 ธันวาคม 2556 อำเภอวาริชภูมิ อ่างทอง

หน้าแรก ข่าวพระราชสำนัก การเมือง อาชญากรรม ข่าวทั่วไทย ต่างประเทศ กีฬา ใจดี บันเทิง เศรษฐกิจ

ทุเรียนนนท์ราคาพุ่ง แตะหมื่นบาท/ลูก

วันจันทร์ 2 กรกฎาคม 2555 เวลา 00:00 น.

มะเกี๋ยง *CLEISTOCALYX KHAOYAIENSIS*

ต้นสัก TECTONA GRANDIS L.F.

รวมใจกักตุน ปดุงมเหล็กซ์-สักสยามินทร์

ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในวโรกาสทรงมีพระชนมายุครบ ๘๔ พรรษา

พืชอนุรักษ์ อพ.สอ. น้อยหน้าเครือ

Kadsura spp.

เป็นไม้เถาเลื้อยในตระกูล Schisandraceae พบบนพื้นที่สูง เป็นพืชหายาก รูปร่างผลและกลิ่นคล้ายน้อยหน้า ผลสุกมีรสเปรี้ยวรับประทานเป็นผลไม้ งานวิจัยพบมีคุณค่าทางสารอาหาร และมีสารยับยั้งอนุมูลอิสระสูง จึงใช้เป็นสมุนไพร โดยใช้ส่วนเถาและรากแก้โรคทางเดินอาหารและไต ไชข้ออักเสบ ปัจจุบันพบเป็นยาที่ทรงคุณค่าในการป้องกันเนื้องอก ต้านเชื้อ HIV ไวรัสตับอักเสบ

พืชอนุรักษ์ อภ.สอ.

ตีนชั่งคอบ

Paris polyphylla Smith var. *chinensis* (Franchet) H.Hara

ไม้ล้มลุกอายุหลายปี ตระกูล Melanthiaceae ในไทยพบเฉพาะภาคเหนือพื้นที่สูง 800-1900 เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นพืชหายาก มีเหง้าใต้ดิน ต้นสูง 50-130 ซม. ใบเดี่ยวล้อมรอบเป็นวง 5-9 ใบ ออกดอกเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน เหง้าใช้รักษาแผลน้ำร้อนลวก ห้ามเลือด แก้ปวดท้อง สดใช้ มีฤทธิ์ต้านเชื้อแบคทีเรีย กระเทียมใช้เหง้าสดตำพอกแผลสดช่วยห้ามเลือด ปัจจุบันโครงการ อภ.สอ. ได้ดำเนินการสำรวจรวบรวม และเพาะขยายพันธุ์ เพื่อใช้เป็นแหล่งพันธุ์กรรมสำหรับการศึกษาวิจัยการใช้ประโยชน์ต่อไป

พืชอนุรักษ์ อพ.ลค.

มะกิ้ง

Hodgsonia spp.

MaKling

มะกิ้งเป็นไม้เถาเลื้อยยืนต้นตระกูลแตง (Cucurbitaceae) มีอายุ 70-80 ปี พบขึ้นในพื้นที่สูงในภาคเหนือ เป็นไม้หายากและใกล้สูญพันธุ์ ทั่วโลกมีเพียง 2 ชนิด คือ *H. macrocarpa* และ *H. heteroclita* ผลทรงกลม หนัก 0.8-1.0 กก. ผลยาว 14.5 ซม. กว้าง 12 ซม. ปกติมี 6 เมล็ด/ผล เปลือกเมล็ดแข็ง เนื้อเมล็ดบึงไฟ ทำน้ำพริก หรือทอดเอาน้ำมันประกอบอาหาร การวิจัยเบื้องต้น พบน้ำมันไม่อิ่มตัว ในเนื้อเมล็ดที่มีมากถึง 77-80 % และเนื้อเมล็ดทำน้ำกระเทียมได้ดี

กล้วยไม้ ORCHIDACEAE

พิธีการบดมหาววิทยาลัยแม่โจ้ รับพระราชทานใบชาน: อพ.สธ.-แม่โจ้

ชาเมี่ยง(*Camellia sinensis* var. *assamica*)

ตามความเชื่อของชาวจีน
ชาพันธุ์นี้แห่งดอยปู่หมื่น

ถ้าได้ดื่มแล้วท่านจะมี **ชา 100**

อายุจะยืนยาวถึงพันปี

สนใจติดต่อ +660856220929 **1000 Year**

การอนุรักษ์และการพัฒนาพันธุ์พืช

วิธีการทำงานของคณะทำงานทั้ง 8 พี่ช

1. งานสำรวจและคัดเลือกพันธุ์
2. งานวิจัยพื้นฐานในเรื่องเกี่ยวกับพืชนั้น ๆ เช่นการปลูกเลี้ยง การเขตกรรม ลักษณะทางชีววิทยา วงจรชีวิต วงจรการพลัดสารสำคัญ หรือวงจรผลิตผลที่จะนำมาต่อยอด ฯลฯ
3. งานวิจัยเรื่องสรรพคุณหรือคุณสมบัติที่แท้จริง
4. งานวิจัยที่ชีวิตถึงความปลอดภัยของผลผลิต
5. งานวิจัยที่ทำให้ผลผลิต และผลิตผลมีคุณภาพ มาตรฐานตามหลักเกณฑ์สากล

การอนุรักษ์และการพัฒนาพันธุ์พืช

งานวิจัยที่ทำให้ผลผลิต และผลิตผลมีคุณภาพ

มาตรฐานตามหลักเกณฑ์สากล มีหลายระดับ

1. Good Agriculture and Collection Practice

GACP หลักเกณฑ์วิธีดำเนินการเกษตรที่ดีและเหมาะสม

2. Good Clinical Practice: GCP หลักเกณฑ์และการศึกษาวิจัยที่ดี

3. Good Manufacturing Practice: GMP หลักเกณฑ์และการผลิตที่ดี

วิทยาศาสตร์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ชื่อวิทยาศาสตร์ สรีรวิทยา พันธุศาสตร์

ชื่อโมเลกุล และอื่น ๆ

สามารถขึ้นทะเบียนรับรองพันธุ์

กรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรองพันธุ์
พืชขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช
พ.ศ. ๒๕๑๘ พร้อมลักษณะประจำพันธุ์
สำหรับสายพันธุ์

เกษตรกรรม วิทยาศาสตร์ เกษษศาสตร์

✘ ตึกหาวิธีการปลูกเลี้ยง การเกษตรกรรม

✘ สามารถส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก

✘ มีผลผลิตที่สม่ำเสมอ และ

มีสารสำคัญต่าง ๆ อยู่ครบถ้วน

วิทยาตาสตวรรษและเทศชวิทยา

1. การจัดทำมาตรฐานวัดคุณภาพ และสารสกัดจากพืชนั้น ๆ
2. การศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพ
3. ฤทธิ์ทางชีวภาพและเทศชวิทยา
4. เทศชจลนตาสตวรรษของสารสกัด
5. การประยุกต์ใช้ในเทคโนโลยีในการพัฒนาระบบนำส่งสารสำคัญของสารสกัดของพืชนั้น ๆ
6. การแยกสกัดและพิสูจน์เอกลักษณ์สารประกอบสำคัญต่าง ๆ ในสารที่สกัดได้จากพืชนั้น ๆ
7. การเพิ่มค่าชีวประสิทธิผลของสารสำคัญในพืชนั้น ๆ โดยนาเทคโนโลยี

เภสัชวิทยาและแพทยศาสตร์

ความปลอดภัยในการใช้
และพืชวิทยาของพืชนั้น ๆ

วิทยาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เกษัตราศาสตร์

การวิจัยและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

จากพื้นที่นั้น ๆ

ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จดสิทธิบัตร

✕ เตารีดสำอาง

✕ อาหาร

✕ เตารีดต้ม

✕ ยารักษาโรค

✕ ฯลฯ

ดณ:ติลปตาสตรฺ ดณ:บริหารฯ ดณ:เตชฐตาสตรฺ

**การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบจาก
พืชนั้น ๆ**

และการทำตลาด

มะเกี๋ยง

พืชอนุรักษ์ อพ.สร.

- บทที่ 1** **ชีววิทยาของมะเกี๋ยง** .....
1. แหล่งกระจายพันธุ์และระบบนิเวศมะเกี๋ยง.....
วิภารัตน์ เทพแก้ว และทงศักดิ์ มณีวรรณ
  2. ลักษณะทางพฤกษศาสตร์มะเกี๋ยงและความแตกต่าง
ของพืชมะเกี๋ยงและพืชสกุลใกล้เคียง.....
วิภารัตน์ เทพแก้ว ชุศรี ไตรสนธิ ปริทรรศน์ ไตรสนธิ และทงศักดิ์ มณีวรรณ
  3. สายพันธุ์มะเกี๋ยง .....
  - วิภารัตน์ เทพแก้ว บุญเลิศ อธิธิพลจันทร์ และทงศักดิ์ มณีวรรณ
  4. ชีววิทยาของดอกและพัฒนาการของดอกมะเกี๋ยง.....
พิชัย ใจกล้า ฉันทนา สุวรรณธาดา หทัยรัตน์ ไทยนุรักษ์ บุญปิยธิดา คล่องแคล่ว
และบุญเลิศ อธิธิพลจันทร์
  5. โครโมโซมของมะเกี๋ยง.....
พิชัย ใจกล้า ฉันทนา สุวรรณธาดา และปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์
  6. ความหลากหลายทางพันธุกรรมของมะเกี๋ยง.....
ปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์ อินทิรา จารุเพ็ง อรชร โชติญาณวงษ์ และประไพ โมจรินทร์

บทที่ 2 การปลูกมะเกี๋ยง .....

1. การขยายพันธุ์มะเกี๋ยง.....

วิทยารัตน์ เทพแก้ว บุญเลิศ อธิธิพลจันทร์ ชิตี ศรีตันทิพย์ และทองศักดิ์ มณีวรรณ

2. ระบบการปลูกพืชมะเกี๋ยง .....

วิทยารัตน์ เทพแก้ว และบุญเลิศ อธิธิพลจันทร์

3. การดูแลรักษา .....

วิทยารัตน์ เทพแก้ว และบุญเลิศ อธิธิพลจันทร์

4. การพัฒนาคุณภาพผลผลิตมะเกี๋ยง.....

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตลำปาง

5. การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว .....

วิทยารัตน์ เทพแก้ว

6. พื้นที่ปฏิบัติการด้านเขตกรรมพืชมะเกี๋ยงในโครงการ อพ.สธ.....

มะเกี๋ยง

พืชอนุรักษ์ อพ.สร.

- บทที่ 3 การใช้ประโยชน์จากพืชมะเกี๋ยง.....
1. คุณค่าทางอาหาร ยา และเครื่องสำอาง .....
สุนีย์ จันทร์สกาวิ ศิริวุฒิ สุขชี รวีวรรณ วงศ์ภูมิชัย และอำไพ พฤติวรพงศ์กุล
  2. องค์ประกอบของกรดอินทรีย์ในน้ำมะเกี๋ยงที่สกัดจากผลมะเกี๋ยงต่างสายต้น .....
จิรภา พงษ์จินดา อีร์วัลย์ ชาญฤทธิเสน และลชินี ปานใจ
  3. ผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาพจากมะเกี๋ยง .....
อีร์วัลย์ ชาญฤทธิเสน ภัทรภรณ์ ศรีสมรรถการ ณัฐชัย เทียงบูรณธรรม
พยุงค์กดิ์ มะโนชัย และรัตนพล พนมวัน ณ อยุธยา
  4. ชาชงจากยอดอ่อนมะเกี๋ยง.....
รัฐพงศ์ ปกแก้ว กิติพงษ์ วุฒินุญาณ ธวัชชัย ชัยธวัชวิดี และอนุกุล จันทร์แก้ว
  5. กระบวนการหมักไวน์มะเกี๋ยงให้ได้สีที่เหมาะสม .....
กาญจนา นาคประสม อูมาพร อุประ นักรบ นาคประสม และหยาดฝน ทนงการกิจ
  6. โยเกิร์ตผสมแยมมะเกี๋ยง .....
ปวีณา สุริยะ สุภาพ สุรียา และธิดารัตน์ มุ่งดี
  7. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอางจากสารสกัดมะเกี๋ยง.....
สุนีย์ จันทร์สกาวิ พาณี ศิริสะอาด พิมพร ลีลาพรพิสิฐ สุทัศน์ สุระวัง และปราโมทย์ ทิพย์ดวงตา
  8. การพัฒนาสีย้อมผ้าสำเร็จรูปจากใบมะเกี๋ยง .....
ณัฐชัย เทียงบูรณธรรม และพรพนา แก่นจันทร์วงศ์

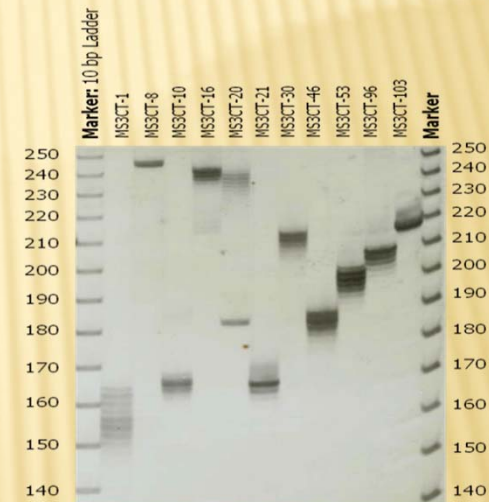
การขึ้นทะเบียนรับรองพันธุ์

✘ การพัฒนาพันธุ์มะเกี๋ยง จำนวน ๓ สายพันธุ์ ได้แก่

✘ RSPG-MK-006

✘ RSPG-MK-026

✘ RSPG-MK-027

✘ ได้ขอให้กรมวิชาการเกษตรออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พร้อมลักษณะประจำพันธุ์สำหรับสายพันธุ์ที่ขอรับรอง ๓ สายพันธุ์ดังกล่าว ตามหนังสือ อพ.สธ. ที่ พว๐๐๐๑(อพ.) ๕๗๓๒/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๖

มะเกี๋ยง

พืชอนุรักษ์ อพ.สร.

ใบมะเกี๋ยงสายพันธุ์ RSPG-MK-026

ร.พ. ๖

หนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน
ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๓๔

เลขที่ .....๑๖๑/๒๕๕๖..... กรมวิชาการเกษตร

หนังสือรับรองฉบับนี้ให้ไว้แก่ .....โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
.....สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.....

โดยมี .....ผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.....เป็นผู้ดำเนินการ
ตั้งอยู่เลขที่.....สวนจิตรลดา, พระราชวังดุสิต..... หมู่ที่..... ต.รอก/ชอย..... ถนน.....
ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... กรุงเทพมหานคร.....

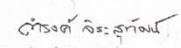
เพื่อรับรองว่า

ชนิดพืช มะเกี๋ยง (*Syzygium nervosum* DC. var. *paniala* (Roxb.) Craven & Biffin)

ชื่อพันธุ์/สายพันธุ์ อาร์เอสพีจี-เอ็มเค-๐๐๖ (RSPG-MK-006)

เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดย พระราชบัญญัติพันธุ์พืช (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖

 (นายตำรวจ จิระสุทัศน์)
 อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ผลิตภัณฑ์มะเกี๋ยง

ภาพที่ 3.4 ผลิตภัณฑ์กัมมี่มะเกี๋ยง

ภาพที่ 3.6 ลักษณะใบอ่อนของพืชมะเกี๋ยง

ภาพที่ 3.8 ผลผลิตที่ต้นแบบชาชงแบบจีนจากยอดอ่อนของพืชมะเกี๋ยง

ภาพที่ 3.9 การทำไวน์มะเกี๋ยง

วพ.สธ. ตั้งต้น:ทำงานพีชเชอบุรุษ 8 ชนิด

- × ทูเรียน
- × มะเกี๋ยง
- × สัก
- × น้อยหน้าเตริ้ว
- × ต้นอู่้งตอย
- × มะกั้ง
- × กล้วยยีไม้
- × ชาเมี่ยง